

Zondag 15 maart 2015
Vierde zondag van de veertigdagentijd
'Voorganger: Joost Koopmans OSA

'Wie de waarheid doet gaat naar het licht.

Lezing: Efeziërs, 2, 4-10

Zusters en broeders, door zijn grote liefde voor ons heeft God, die rijk is aan barmhartigheid, ons die dood waren door onze overtredingen, met Christus tot leven gewekt. Aan zijn genade dankt u uw redding. Hij heeft ons samen met hem doen opstaan en doen zetelen in de hemelse regionen, in Christus Jezus, om in de toekomstige eeuwen de overgrote rijkdom van zijn genade te tonen door zijn goedheid jegens ons in Christus Jezus. Inderdaad, aan die genade dankt u uw redding door het geloof; en dat dankt u niet aan uzelf. Gods gave is het; niet aan uw prestaties dankt u het, opdat niemand trots zou zijn. Gods werk zijn wij, geschapen in Christus Jezus, om in ons leven de goede werken te doen die God voor ons heeft bereid, opdat wij daarin zouden leven.

Evangelie: Johannes 3, 15-21

In die tijd sprak Jezus tot Nikodémus: 'Zo zeer immers heeft God de wereld lief gehad dat Hij zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven, opdat al wie in Hem gelooft niet verloren zal gaan maar eeuwig leven zal hebben. God heeft zijn Zoon niet naar de wereld gezonden om de wereld te oordelen, maar opdat de wereld door Hem zou worden gered. Wie in Hem gelooft wordt niet geoordeeld, maar wie niet gelooft is al veroordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in de Naam van de eniggeboren Zoon Gods. Hierin bestaat het oordeel: het licht is in de wereld gekomen, maar de mensen beminden de duisternis meer dan het licht, omdat hun daden slecht waren. Ieder die slecht handelt heeft afschuw van het licht en gaat niet naar het licht toe uit vrees dat zijn werken openbaar gemaakt worden. Maar wie de waarheid doet gaat naar het licht, opdat van zijn daden moge blijken dat zij in God zijn gedaan.'

Overweging

Het zijn onaangename momenten wanneer je met de Wet in aanraking komt. We herinneren ons nog wel die keren dat kerkbezoekers hun auto buiten de paaltjes van het kerkplein hadden neergezet, omdat het op die zondag extra druk was met Pasen. Zij vonden een bon van € 90.- op de voorruit. Ons verzoek om de parkeerbon in te trekken vanwege de Paasdrukke mocht niet baten.

Zo kunnen we ook verontwaardigd of boos reageren als een gezin uit onze buurt wordt teruggestuurd naar het land van herkomst, omdat langer verblijf in Nederland volgens de regels niet is toegestaan.

De regels zijn duidelijk en als ze worden toegepast dan kan dat wel eens hard aankomen. We hopen dan dat er enige soepelheid wordt betracht.

Ook wij probeerden om via de politie de parkeerbon te laten intrekken. Heb ik het goed dat het lijkt of er een nieuw soort strengheid over ons land is neergedaald? Er is in het verleden al genoeg gedoogd en zo konden er allerlei misstanden ontstaan die tegenwoordig niet meer getolereerd worden.

De Wet is streng, de politie is streng, de Rechter is streng ...

En hoe staan wij tegenover elkaar? Soms kunnen we ons opeens geroepen voelen om voor rechter te spelen of politieagent. Er kan zomaar een oordeel uit je mond vallen, zomaar zeg je dat iemand niet deugt, en dan kan een triomfantelijk gevoel over je komen: dat heb je toch maar eens mooi gezegd! Blijkbaar kan strengheid je voldoening geven. Helaas treden ook kerkmensen soms op als strenge amateurrechters. Zij weten precies wat God wil. Zij leggen de meetlat van wetten en bepalingen langs de leefwijze van mensen; wie aan de eisen beantwoordt hoort er bij, wie niet, staat er buiten. Dat is niet de bedoeling van Jezus Christus.

Midden in de nacht gaat een zekere Nicodemus bij Jezus op bezoek, omdat hij zijn bedoelingen wil leren kennen. Blijkbaar heeft hij sympathie voor Jezus, maar kan daar niet openlijk voor uit komen, omdat hij tot de kring van de Farizeeën behoort, mensen van de Wet. Hij stelt Jezus enkele vragen over zijn zending en het antwoord horen we vandaag; God houdt zoveel van de wereld, dat Hij zijn Zoon heeft gezonden om te redden wat er te redden valt. Niet om te oordelen is hij gekomen, maar om licht te brengen. “Wie de waarheid doet, gaat naar het licht”.

Er staat dus niet: “Wie de waarheid zégt, gaat naar het licht”. Waarheid moet je doen. Dat is wat deze Zoon van God heeft laten zien. Hij was niet streng, hij was begaan met mensen. Bewogen: wetten en regels bewegen niet. Die zijn star en houden geen rekening met innerlijk verdriet of persoonlijk onvermogen, maar wij, wij kunnen bewegen. Op het eerste gezicht kun je iemand beoordelen als een aansteller of gemenerik, totdat we horen wat die persoon heeft meegemaakt, hoe diep de angst zit en hoe hij zich ondanks een scheiding, een ruzie, een ontslag toch staande wist te houden. Zo bewegen wij mee met het lot van mensen, zo bewegen wij naar het licht en doen wij de waarheid. Paulus noemt dit een geschenk. God, die zo rijk is aan barmhartigheid beweegt zich met ons mee. Hij gedooft ons niet, maar heeft ons lief en daarom worden wij gered. En aan óns wordt gevraagd niet om streng te zijn, maar om de goede werken te doen die God voor ons heeft bereid. Wij worden in ons werken dus als het ware bijgelicht door God. We worden niet sterk door elkaar de maat te nemen, maar door een barmhartige houding die begaan is met het lot van de ander.

In zijn Vastenbrief stipt paus Franciscus de onverschillige houding aan die wij innemen ten aanzien van het leed in de wereld. Als het ons goed gaat en alles lukt, kan het gebeuren dat we degenen vergeten met wie het niet goed gaat. Als wij verzadigd zijn van al dat ontstellende nieuws en al die beelden over menselijk leed, kunnen we onverschillig onze schouders ophalen en zeggen: “wat kan ik er aan doen?”

Of, zo voeg ik er aan toe: we hebben onze oordelen klaar en verzinnen de oorzaken waarom mensen in de ellende zitten en we hebben ook heel eenvoudige oplossingen. Star, stijf en streng bezien we de wereld als een god die alles weet, die streng maar rechtvaardig is.

Streng zijn is gemakkelijk. Het hoeft ons niet te raken. Een houding van onverschilligheid.

“Laten onze parochies en gemeenschappen eilanden van barmhartigheid worden in een zee van onverschilligheid”, zo roept de paus ons op. Barmhartigheid is zo anders dan strengheid. We zijn wendbaar om al die menselijke verhalen te kunnen horen. We zijn bewogen als we mee kunnen leven. We zijn vrij, omdat er geen oordeel geveld hoeft te worden. Zo barmhartig is God. Zo kunnen wij doen als zonen en dochters van die God. Zo komt de waarheid aan het licht.